

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **Ing. Z. M.**, zastoupené Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátkou se sídlem Muchova 223/9, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 11. 2011, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 4. 2013, č. j. 2 Ad 98/2011 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti
- III. Ustanovené advokátce stěžovatelky Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1.573 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 23. 11. 2011, č. j. X Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) zamítla námitky žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdila dvě rozhodnutí žalované ze dne 4. 7. 2011, č. j. X. Prvním rozhodnutím žalovaná rozhodla, že se výše částečného invalidního důchodu nemění, neboť započtením dob pojištění na území Velké Británie byla vypočtená výše důchodu nižší než důchod, který stěžovatelce již dříve náležel. Druhým rozhodnutím byl stěžovatelce od 3. 5. 2009 přiznán starobní důchod

ve výši 12.590 Kč měsíčně, který byl od ledna 2011 zvýšen na 13.057 Kč.

Rozhodnutí o námitkách napadla stěžovatelka správní žalobou, v níž tvrdila chybné určení vyloučené doby v roce 2007. Dle stěžovatelky měla být vyloučená doba 215 dní a nikoli 1 den. Dále namítala nesprávný vyměřovací základ v letech 1986 až 1989 a nezapočítání dvou odborných praxí během studia v letech 1968 a 1971. Nesouhlasila rovněž s výpočtem osobního vyměřovacího základu za roky 1986 až 2008. Zdůraznila především chybný výpočet osobního vyměřovacího základu za rok 2008, v němž dosáhla příjmu 46.666 Kč za 32 dnů.

Rozsudek Městského soudu v Praze

Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 17. 4. 2013, č.j. 2 Ad 98/2011 – 57, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Odůvodnění vychází i z pravomocného rozsudku městského soudu ze dne 11. 5. 2010, č. j. 1 Cad 39/2009-34, v němž soud řešil související případ stěžovatelky s podobnými námitkami.

Ohledně vyloučené doby v roce 2007 konstatoval městský soud v souladu s dřívějším rozsudkem, že za období od června do prosince 2007 byla stěžovatelce vyplácena zaměstnavatelem částka 1.100 Kč měsíčně jako příspěvek na penzijní pojištění, která však podléhala dani z příjmu. Městský soud vyšel z ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. a § 6 (správně § 16) odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., na jejichž základě uvedl, že doba, po kterou byl poskytován příspěvek na penzijní pojištění, nemohla být hodnocena jako vyloučená, neboť z tohoto příspěvku bylo v roce 2007 placeno pojistné.

V další části se městský soud zabýval problematikou odborných praxí ve Velké Británii, které stěžovatelka vykonala během studia v letech 1968 a 1971. Zdůraznil, že se jednalo o povinnou praxi, která byla předpokladem dalšího studia na vysoké škole a nikoli o samostatně vykonávanou praxi mimo studium. Městský soud dovodil, že tato odborná praxe se stala součástí studia, a musela proto být jako studium hodnocena. Celou dobu studia (včetně praxe) však žalovaná ve výpočtu výše dávky důchodového pojištění zhodnotila.

Následně městský soud přezkoumal námitku chybného výpočtu osobního vyměřovacího základu za rok 2008. Zjistil, že tvrzení obsažená v žalobě jsou v rozporu s osobním listem důchodového pojištění stěžovatelky. Z něj vyplývá, že stěžovatelka získala od 1. 1. do 31. 3. 2008, 91 dnů pojištění s vyměřovacím základem 22.031 Kč, od 1. 4. do 2. 5. 2008 32 dnů pojištění s vyměřovacím základem 24.635 Kč a od 3. 5. do 31. 12. 2008 byla evidována u Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, což znamená vyloučenou dobu v délce 243 dnů. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uvedený osobní list důchodového pojištění nezpochybnila, vycházel soud ze skutečnosti, že příjem 46.666 Kč získala za 123 dnů a nikoli za 32, jak v žalobě tvrdila. Za takové situace neměl městský soud důvod vyměřovací základ za rok 2008 zpochybnit.

Městský soud uzavřel s tím, že žádná ze tří námitek stěžovatelky nebyla shledána důvodnou, a proto správní žalobu zamítl.

pokračování

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 17. 5. 2013 napadá stěžovatelka výrok městského soudu o zamítnutí žaloby z důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Rozsudek městského soudu považuje za nepřezkoumatelný, neboť vychází z dřívějšího rozsudku č. j. 1 Cad 39/2009 – 34, který však obsahuje nesprávný právní názor. Pochybení městského soudu spatřuje především v tom, že se soud vůbec nezabýval předloženými mzdovými listy z let 1986, 1988 a z ledna 1989, které dodala v dřívějším řízení sp. zn. 1 Cad 39/2009, ačkoli ze závěrů tehdy vyslovených soud nyní vychází.

Dle stěžovatelky městský soud pochybil i při hodnocení vyloučené doby v roce 2008. Uvádí, že vyloučená doba má být v délce 334 dnů, neboť zaměstnána byla pouze po dobu 32 dnů. Z této chyby následně vyplývá i nesprávný výpočet příjmu za rok 2008.

Stěžovatelka se domnívá, že městský soud měl vyhovět jejímu návrhu na předložení věci Ústavnímu soudu, neboť zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném na sociální zabezpečení“) v roce 2007 pohlížel na penzijní připojištění jako na zdanitelný příjem, od čehož však bylo v roce 2008 upuštěno.

S ohledem na uvedené důvody navrhuje stěžovatelka rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, osobou oprávněnou a proti rozsudku městského soudu je přípustná ve smyslu § 102 a § 104 s. ř. s.

Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., přitom neshledal takové vady, ke kterým by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti.

Z hlediska systematického je vhodné, aby Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal rozsudek městského soudu z pohledu námitek dovolávajících se jeho nepřezkoumatelnosti – tedy kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nepřezkoumatelný rozsudek by totiž musel Nejvyšší správní soud zrušit bez ohledu na opodstatněnost ostatních kasačních důvodů. V tomto ohledu stěžovatelka především namítá, že se městský soud vůbec nezabýval mzdovými listy z roku 1986, 1988 a z ledna 1989, které jsou založeny ve spise 1 Cad 39/2009.

Uvedená námitka by dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu

skutečně mohla znamenat nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Z judikatury zdejšího soudu je totiž patrné, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů především tehdy, opírá-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75), nebo pokud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, popřípadě rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74).

Problematicku mzdových listů z let 1986 až 1989 zmínila stěžovatelka v žalobě pouze velmi povrchně, když uvedla: *„Dále je na připojeném osobním listě důchodového pojištění uveden nesprávný vyměřovací základ v letech 1986 - 1989“*. Je pravdou, že na uvedené tvrzení městský soud nikterak nereagoval a uvedenou námitkou se vůbec nezabýval. Nejvyšší správní soud proto musel zkoumat, zda by takové opomenutí mohlo znamenat nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Již ve zmíněném rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, byl jednoznačně vysloven právní názor, že *„V případě, že krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu opomene přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]“*. Žalobní námitky (body) současně musejí splňovat náležitost uvedené v § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které detailněji specifikoval rozšířený senát zdejšího soudu v rozhodnutí ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58. Důležitý pro danou věc je především tam vyslovený závěr, že žalobce (zde stěžovatelka) *„je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti“*. Pouze dostatečně konkretizované tvrzení obsahující i právní náhled na danou problematiku, může být soudem hodnoceno jako způsobilý žalobní bod v intencích § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Právě takové žalobní námitky (body) mají soudy povinnost přezkoumat.

Tvrzení stěžovatelky, na něž městský soud nereagoval, však není možné, jako žalobní bod dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., hodnotit. Žádné konkrétní pochybení žalované z něj totiž neplyne. Stěžovatelka pouze v obecné rovině uvádí, že vyměřovací základ v letech 1986 - 1989 je chybný. Vůbec však nekonkretizuje, v čem chyba spočívá a jak byla způsobena. V daném řízení nepředložila ani žádné důkazy, které by její tvrzení podporovaly. Podrobnější důvody pochybení neuvedla ani u jednotlivých ústních jednání.

Je pravdou, že městský soud nepostupoval správně, když se uvedeným tvrzením nezabýval vůbec. Zcela jistě bylo na místě námitku reflektovat a alespoň stručně se k její povaze vyjádřit. Uvedená vada rozsudku však nedosahuje takové intenzity, aby Nejvyšší správní soud přistoupil k jeho zrušení. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o kvalifikovaný žalobní bod, nemohlo opomenutí městského způsobit zákonnost napadeného rozsudku ovlivnit. Zrušení napadeného rozsudku pro jeho nepřezkoumatelnost by navíc nepřineslo stěžovateli kýžený efekt. Městský soud by se námitkou stejně nemohl věcně zabývat a musel by jí pro nedostatek náležitostí odmítnout.

Nepřezkoumatelnost spatřuje stěžovatelka také v tom, že se městský soud odkazuje

pokračování

na, dle jejího uvážení, chybný názor vyslovený v dřívějším rozsudku ze dne 11. 5. 2010, č. j. 1 Cad 39/2009 – 34. Je nutné zdůraznit, že dřívější rozsudek městského soudu se skutečně dotýkal obdobných tvrzení stěžovatelky a stěžovatelka žádným procesně relevantním způsobem rozsudek nenapadla. Za takové situace je na něj nutné nahlížet jako na správný a pro stěžovatelku závazný. Pravdou zůstává, že v nyní posuzované věci nebyl městský soud svým předchozím rozsudkem vázán, neboť každé rozhodnutí soudu se týká konkrétní věci, z níž plynou individuální práva účastníků. Na druhé straně platí, že soud by měl v obdobných věcech postupovat obdobně, což se nepochybně promítá do principů legitimního očekávání, předvídatelnosti a právní jistoty. V daném případě městský soud neshledal důvod odchýlit se od svých předchozích závěrů v obdobné věci, které nebyly nikterak zpochybněny. Tento postup zcela jistě nelze považovat za nesprávný či nepřezkoumatelný, navíc v případě, kdy se k jednotlivým námitkám soud opětovně vyjádřil. Lze shrnout, že základní předpoklady, které jsou kladeny na individuální posouzení v konkrétní věci, byly splněny.

Celkově Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. naplněn nebyl.

Nejvyšší správní soud se následně zaměřil na zbývající kasační námitky, které směřují ke kasačnímu důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V nich stěžovatelka namítá nesprávné hodnocení příspěvku na penzijní připojištění v roce 2007 a vyloučených dob v tomto roce a v roce 2008.

Nejvyšší správní soud zjistil z potvrzení zaměstnavatele stěžovatelky (Stavební spořitelny České spořitelny, a. s.) ze dne 23. 12. 2009, které je založeno na čl. 21 a 22 soudního spisu městského soudu sp. zn. 1 Cad 39/2009, že stěžovatelce byl v roce 2007 vyplácen příspěvek na penzijní připojištění ve výši 1.100 Kč. Nejvyšší správní soud rovněž ověřil, že od 31. 5. 2007 byla stěžovatelka v pracovní neschopnosti, během které příspěvek na penzijní připojištění pobírala. Pro posouzení sporné otázky, zda mělo být období pracovní neschopnosti stěžovatelky hodnoceno v roce 2007 jako vyloučená doba, je relevantní definice plynoucí z § 16 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. v tehdejší znění. Dle tohoto ustanovení jsou doby pobírání dávek nemocenského pojištění (péče) vyloučenými dobami tehdy, pokud se nekryjí s dobou, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu. Vyměřovací základ je dle § 5 zákona o pojistném na sociální zabezpečení ve znění účinném v roce 2007 úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny, a které byly zúčtovány v souvislosti se zaměstnáním, jež zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Příspěvek na penzijní připojištění byl v relevantním období osvobozen od daně pouze do výše 5 % vyměřovacího základu zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti [§ 6 odst. 9 písm. s) zákona o daních z příjmů]. Vzhledem k tomu, že od daně jsou osvobozeny dávky nemocenského pojištění [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o daních z příjmů ve znění účinném v roce 2007], nemohla z nich stěžovatelka mít zdanitelný příjem, který by se započítal do vyměřovacího základu, na jehož výši bylo závislé (ne)osvobození příspěvku na penzijní připojištění. Výsledkem bylo, že příspěvek na penzijní připojištění nebyl v době, kdy stěžovatelka pobírala nemocenské dávky, od daně osvobozen a započítával se tudíž i do vyměřovacího základu. Za takové situace však nemohla platit podmínka nutná pro

hodnocení doby pobírání dávek nemocenského pojištění jako doby vyloučené, neboť stěžovatelka měla současně příjem, který se zahrnuje do vyměřovacího základu.

Je zřejmé, že městský soud posoudil danou problematiku v souladu se zákonem. Ačkoli odůvodnění obsahuje nepřesné označení některých zákonných ustanovení, je z něj myšlenkový postup městského soudu dobře patrný a z pohledu zákona také správný. Nic na tom nemění skutečnost, že zákon o daních z příjmů byl pro rok 2008 změněn a zavedl jiný mechanismus osvobození příspěvku na penzijní připojištění od daně. Zcela určitě taková změna zákona nezakládá protiústavnost předchozího znění. Je v moci zákonodárce rozhodnout, jaké příjmy budou od daně osvobozeny a v jakém rozsahu. Nepřesné je ostatně i tvrzení stěžovatelky, že od zdanění příspěvku na penzijní připojištění bylo v roce 2008 upuštěno. Novelou se pouze změnily podmínky pro osvobození příspěvků od daně. Nově byly osvobozeny jen příspěvky v celkovém úhrnu do maximální výše 24.000 Kč ročně od téhož zaměstnavatele. Důvodem pro změnu úpravy přitom nebyla protiústavnost předchozího řešení, nýbrž *„větší volnost a variabilita v rozhodování zaměstnavatele i zaměstnance v otázce výběru produktů tzv. "spoření na stáří", na které zaměstnavatel bude následně přispívat“* (srov. důvodovou zprávu k čl. I bodu 23 zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, kterým byl zákon o daních z příjmů novelizován). Městský soud tedy neměl žádný důvod, aby věc předložil Ústavnímu soudu k posouzení, jak se stěžovatelka domnívá.

Poslední námitka se týká posouzení délky vyloučené doby v roce 2008. Stěžovatelka se domnívá, že vyloučené doby v roce 2008 soud hodnotil v rozporu s osobním listem důchodového pojištění.

Nejvyšší správní soud ověřil údaje z osobního listu důchodového pojištění (pro starobní důchod), který je založen ve správním spise. Údaje se shodují s konstatováním městského soudu a skutečně z něj vyplývá, že od 1. 1. 2008 do 31. 3. 2008 získala stěžovatelka 91 dnů pojištění, následně 32 dnů pojištění za období od 1. 4. 2008 do 2. 5. 2008 a od 3. 5. 2008 pobírala podporu v nezaměstnanosti. Stěžovatelka tvrdí, že získala pouze 32 dnů pojištění, toto tvrzení nikterak nedokládá a jeho správnost nelze dovodit z žádných dostupných podkladů. Pokud stěžovatelka napadala správnost záznamů obsažených v osobním listu důchodového pojištění, měla k těmto tvrzením předložit dostatečné důkazní prostředky, jimiž by tvrzení podložila. To se však v posuzovaném případě nestalo a námitky stěžovatelky zůstaly pouze v rovině hypotetické. Městský soud proto postupoval správně, když své rozhodnutí založil na údajích, které nebyly v průběhu řízení kvalifikovaným způsobem zpochybněny.

Lze konstatovat, že ani námitky dotýkající se kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyly opodstatněné.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nemohl dospět k jinému závěru, než posoudit kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na

pokračování

náhradu nákladů nenáleží. Žalovaná náhradu nákladů nežádala a ostatně jí ani žádné náklady, nad rámec vyplývající z její úřední činnosti, nevznikly. Ustanovené zástupkyni stěžovatelky ovšem náleží dle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna za poskytnutí právních služeb, a to v rozsahu dle § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání nebo návrh ve věci samé spočívající v sepsání kasační stížnosti ve výši 1.000 Kč (§ 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu). Dále ustanovené zástupkyni náleží náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkově se tedy jedná o částku 1.300 Kč. Zástupkyně stěžovatelky je navíc plátcem DPH podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, tudíž je celkový nárok zvýšen o daň 21 % [§ 37 odst. 1, § 47 odst. 1 písm. a), odst. 4 zákona o DPH], tedy o částku 273 Kč. Celkem tak zástupkyni stěžovatelky náleží 1.573 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát - § 35 odst. 8 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu